

05.10.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**5 Ekim 2021
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

5 Ekim 2021 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2021/469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479)

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARLARI

— Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulunun 01/10/2021 Tarihli ve 2021/725 Sayılı Kararı

— Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulunun 01/10/2021 Tarihli ve 2021/726 Sayılı Kararı

YÖNETMELİK

— Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi İslami İlimler Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

KURUL KARARLARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 30/09/2021 Tarihli ve 10441-1, 10441-2 ve 10441-3 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 3/6/2021 Tarihli ve E: 2020/9, K: 2021/37 Sayılı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 8/6/2021 Tarihli ve 2018/6838 Başvuru Numaralı Kararı

Tarımda rekor ihracatın tablosu

Tarım ihracatı, eylülde yüzde 24 artarak 2.74 milyar dolarla rekor kırdı.



Tarım ihracatı, eylülde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 24 artarak 2 milyar 744 milyon dolara çıktı. Tarım sektörü böylece aylık bazda tüm zamanların en yüksek dış satımını gerçekleştirdi. Türkiye'nin tarım ihracatı, geçen ay toplam ihracatın yüzde 13,2'sini oluşturdu.

Tarıma bağlı sektörler arasında geçen ay en fazla ihracatı, 847 milyon 634 bin dolarla hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri gerçekleştirdi.

İşte tarım sektöründe rekor ihracatın tablosu:

EN FAZLA İHRACAT YAPAN GRUPLAR	Milyon \$
Hububat, bakliyat, yağlı tohumlar	847.6
Mobilya, kağıt ve orman ürünleri	657.8
Su ürünleri ve hayvansal mamuller	300.6
Yaş meyve ve sebze	230.6
Meyve sebze mamulleri	203.3
Fındık ve mamulleri	203.1
Kuru meyve ve mamulleri	160.4
Tütün	101.3
Zeytin ve zeytinyağı	30
Süs bitkileri ve mamulleri	9.2

EN FAZLA İHRACAT YAPILAN ÜLKELER	Milyon \$
----------------------------------	-----------

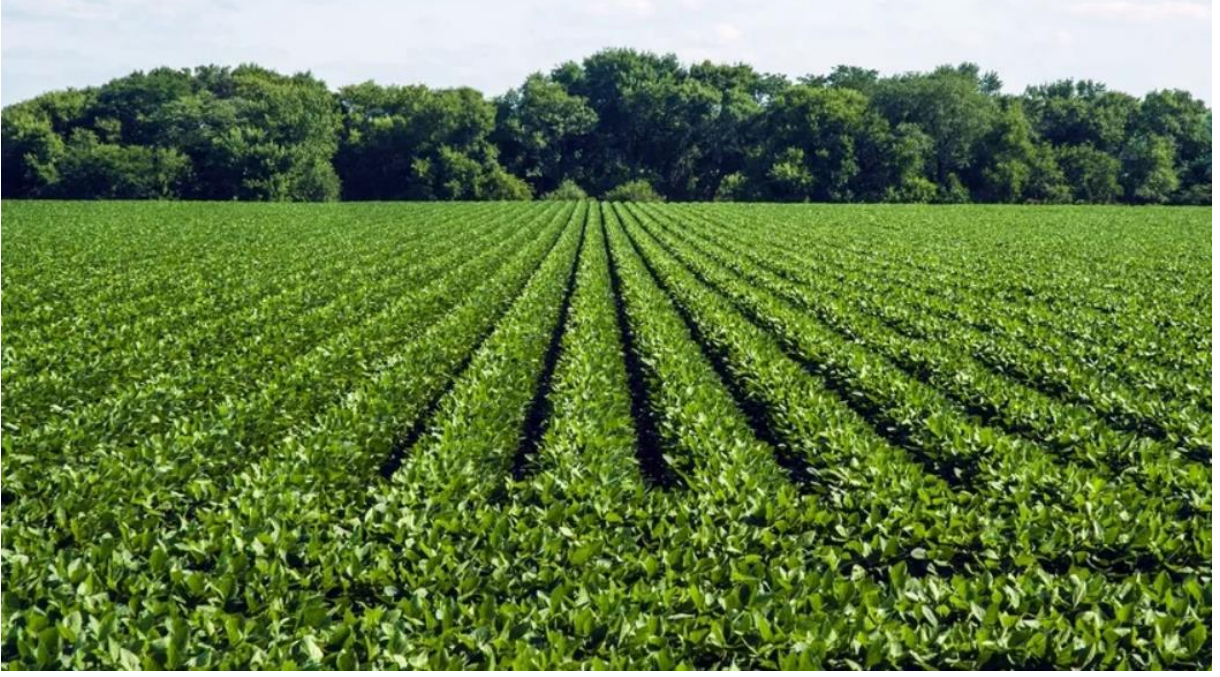
05.10.2021

Irak	359.4
Almanya	192.4
ABD	145.6
Rusya	102.5
Hollanda	70.9
İspanya	35.3

EN FAZLA İHRACAT YAPAN İLLER	Milyon \$
İstanbul	708.4
İzmir	350.2
Gaziantep	333.7
Mersin	154.7
Antalya	80.7
Muğla	50.3

Soya fasulyesi dokuz ayın en düşük seviyesini gördü

Soya fasulyesi fiyatları, beklentilerden yüksek açıklanan ABD stoklarının ardından dokuz ayın en düşük seviyesini gördü.



ABD Tarım Bakanlığı'nın (USDA) perşembe günü stoğun beklentilerden fazla olduğunu açıklamasının yarattığı baskıyla soya fasulyesi vadeli kontratları geriledi.

Soya fasulyesinin Chicago borsasında işlem gören vadeli kontratları üç gün üst üste gerileyerek dokuz ayın en düşük seviyesini gördü.

National Australia Bank'tan tarım ekonomisti Phin Ziebell, "Soya fasulyesi fiyatları ABD stoklarındaki beklenmedik yükselişle geriledi. Ancak yüksek petrol fiyatlarının tahıl ve yağlı tohumları nasıl etkilediğini görmek ilginç olacak" dedi.

Hasat dönemi fiyatları baskılıyor

ABD'de devam eden hasat dönemi de fiyatlar üzerinde baskı yaratıyor.

Buğday fiyatları dört gündür ilk defa bugün gerilerken, mısır düşüş kaydetti.

Chicago borsasında en yüksek işlem hacmine sahip olan soya fasulyesi %0.7 düşüşle 12.37 dolar/bushel yani 454.5 dolar/ton seviyesine geriledi.

Buğday yüzde 0.7 gerileyerek 7.50 dolar/bushel yani 275.6 dolar/ton seviyesine düştü.

Mısır yüzde 0.6 azalarak 5.38 dolar/bushel, yani 211.8 dolar/ton seviyesine geriledi.

Yumurtacılar: Maliyetine satıyoruz

Yumurta Üreticileri Merkez Birliği Başkanı İbrahim Afyon yumurta fiyatlarındaki artışı Bloomberg HT'ye değerlendirdi.



Yumurta Üreticileri Merkez Birliği Başkanı İbrahim Afyon yumurta fiyatlarında aylık bazda yüzde 16,5 ve yıllık bazda yüzde 69,8 artış görüldüğünü değerlendirdi.

Bloomberg HT'ye konuk olan Afyon, yumurtanın fahiş fiyatlı emtia arasında görülmesinin üreticilere yapılan bir haksızlık olduğunu, enflasyona rağmen yumurtayı maliyetine sattıklarını bu sebeple öncelikle yem ve diğer girdilerinin sabitlenmesi gerektiğinin altını çizdi.

Afyon'un konuşmasında öne çıkanlar şöyle: "Enflasyon demek fiyat artışları demek. 2021 yılı ocak ayı ilk haftasında 76 kuruş olan üreticiden çıkış fiyatı şu anda 78 kuruş ve bazı sebeplerden dolayı 72 kuruşa üreticiden çıkıyorsa, "zam nerede?", "enflasyon nerede?". Şunu bilmemiz gerekiyor yumurta üretimi için yem gerekli ve bu yem 1 sene önce ton başına 1890 lira iken şu an 3500 lira oldu. Yumurta fiyatları geri gitmişse bunları iyi irdelememiz gerekiyor. 80 kuruş olması beklenen yumurtanın 72 kuruş bandında olması kurtarmayabilir. Yem girdilerimizi standarda bağlamamız lazım. Diğer girdilerimizi de sabitlemeden yumurtanın yüzde 16'lık artışı üreticileri rencide etmekte. Maliyetine satabiliyoruz, o yüzden fahiş fiyatlarda emtia olarak yumurtayı da almak biz üreticilere yapılan bir haksızlıktır."

Rusya buğday ihracatına kota getiriyor

Rusya Tarım Bakanlığı, buğday ihracatına genel tahıl ihracat limiti dahilinde ayrı bir kota uygulamaya başlayacak.



Kommersant'ın haberine göre, Rusya Tarım Bakanlığı, 15 Şubat'tan itibaren buğday ihracatına genel tahıl ihracat limiti dahilinde ayrı bir kota uygulamaya başlayacak.

Kommersant haberini bakan yardımcısı Oksana Lut'un 30 Eylül'de Tahıl İhracatçıları Birliği üyeleri ile gerçekleştirilen bir toplantıda yaptığı konuşmaya dayandırdı.

Bu düzenleme, ülkenin merkezindeki Urallar ve Volga bölgesinde hasatta görülen zorluklardan dolayı un ve ekmek fiyatlarında görülebilecek diğer bir fiyat artış dalgasını önlemeyi amaçlıyor.

Tarım Bakanlığı bu yıl tahıl hasadının 127 milyon ton ve ihracatın 31,5 milyon tonu buğday olmak üzere 34,5 ila 35 milyon ton olmasını, bunun 14 milyon tonunun ise sezonun ikinci yarısında (Ocak-Haziran 2022) gerçekleşmesini bekliyor.

Alternatif enflasyon hesabında TÜİK'e şok! 2 katından fazla çıktı

ENAG'ın yaptığı açıklamaya göre Eylül ayı enflasyonu yüzde 2,89 çıkarken TÜİK verilerine göre 1,25 çıkmıştı. Son 12 aylık enflasyon ise yüzde 44,7 çıkarken TÜİK verilerine göre ise 19,58 çıkmıştı.



Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) resmi Twitter hesabı üzerinden yaptığı paylaşımda, araştırmaları sonucu ortaya çıkan gerçek enflasyon oranlarını açıkladı.

Enflasyon Araştırma Grubu'nun (ENAG) açıkladığı verilere göre, son 12 aylık enflasyon yüzde 44,7, Eylül ayı enflasyon ise yüzde 2,89 şeklinde belirlendi.

TÜİK VERİLERİNİN 2 KATINDAN FAZLA

Türkiye İstatistik Kurumu merakla beklenen Eylül ayı enflasyon rakamlarını açıkladı. Enflasyondaki korkutan yükseliş sürüyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Eylül ayı enflasyon verilerini açıkladı. Enflasyondaki korkutan yükselişin Eylül ayında da devam ettiği görüldü.

TÜFE'de (2003=100) 2021 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %1,25, bir önceki yılın Aralık ayına göre %13,04, bir önceki yılın aynı ayına göre %19,58 ve on iki aylık ortalamalara göre %16,42 artış gerçekleşti.

Erdoğan "fiyatlar uygun" demişti... Meğer Kooperatif zarardaymış!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Fiyatlar noktasında gayet uygun" dediği Tarım Kredi Kooperatifi marketlerinin 2020 yılında 58 milyon 253 bin 561 lira zarar ettiği ortaya çıktı.



Tarım Kredi Kooperatifi'nin İstanbul'daki marketinden dün alışveriş yapan AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, alışverişin ardından fiyatları uygun bularak, " Tarım Kredi Kooperatifleri'mizin **gördüğünüz gibi buradaki market gerçekten çeşitli ürünler noktasında, kalite noktasında, fiyatlar noktasında gayet uygun. Gerçekten vatandaşlarımızın kesesine uygun fiyatların uygulandığı bir yer. Bunların süratle çoğaltılması noktasında Tarım Kredi Kooperatifleri'ne verdiğimiz talimatlar var. Tabii süratle 500 metre kareden olmak üzere, Türkiye genelinde ilk etapta bin kadar bu tür marketlerin yapılması talimatını verdik. Bunları süratle çoğaltacağız**" ifadelerini kullanmıştı.

ZARAR 46 MİLYON TL'DEN 58 MİLYON TL'YE ÇIKTI

Erdoğan'ın fiyatlarını uygun bulduğu Tarım Kredi Kooperatifi'nin marketlerinin şirket ismi Tarım Kredi Birlik Tarım Ürünleri. Şirketin bilançolarına göre 2019 yılında zararı 46 milyon 5 bin 231 liraydı. Bu zarar bir yılda 12 milyon 248 bin 330 lira artarak, 2020 yılında 58 milyon 253 bin 561 liraya çıktı.

Şirketin yönetim kurulu üyelerine de yurt dışına çıktıklarında harcırah olarak günlük 170 Euro ödeniyor. Yönetim Kurulu Başkanı Davut Arpa, eski AKP milletvekili olan Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Fahrettin Poyraz'ın eski danışmanı.

Beş ayrı yerde görev yapan AKP Bilecik eski Gençlik Kolları Başkanı Davut Arpa'nın özgeçmişi şöyle:

“AKP Bilecik eski Gençlik Kolları Başkanı Davut Arpa, 2012-2017 yılları arasında TBMM'de 24, 25 ve 26. dönemlerde milletvekili danışmanı olarak görev yaptı. 2017 yılında Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği'nde Genel Müdür Danışmanlığı görevini yürüttü. Arpa, bu kurumda 2018 yılında İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı görevine getirildi. 2018-2020 yılları arasında İnsan Kaynakları Daire Başkanı olarak görev yapan Arpa, Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Yönetim Kurulu'nun 23.02.2021 tarihli kararı ile Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdür Yardımcısı olarak atandı.”

AKP Bilecik eski Gençlik Kolları Başkanı Davut Arpa; **"Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdür Yardımcısı, Tarım Kredi Eğitim, Kültür ve Sağlık Vakfı (TAREKSAV) Yönetim Kurulu Üyesi, Tarım Kredi Holding Yönetim Kurulu Üyesi, Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Sosyal Yardım Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi ve Tarım Kredi Birlik Yönetim Kurulu Başkanı"** olarak görev yapıyor.

Erdoğan'ın market alışverişi ve hayat pahalılığı yabancı basının manşetinde

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın pazar günü yaptığı market alışverişinin fotoğrafı, Türkiye'de artan hayat pahalılığı ile birlikte bugün İngiliz gazete Financial Times'ın manşetinde yer aldı. Gazete, "Fiyat artışları Türkleri rahatsız ediyor" dedi.



Türkiye'deki yüksek enflasyon ve hayat pahalılığı ile birlikte Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın market alışverişi, dünyanın gündeminde.

Ünlü İngiliz ekonomi gazetesi Financial Times (FT) bugün Erdoğan manşetiyle çıktı. Kapakta en üstte Erdoğan'ın önceki gün İstanbul'da yaptığı market alışverişinden bir fotoğrafa yer veren gazete "Fiyat artışları Türkleri rahatsız ediyor" başlığını kullandı.

"Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan İstanbul'da bir süper marketin reyonlarına bakıyor" ifadeleriyle fotoğraf hakkında bilgi veren FT, Türkiye'de eylülde enflasyonun yüzde 19,58 ile iki buçuk yılın zirvesine yükseldiğine ve Merkez Bankası'nın resmi hedefinin neredeyse dört katına çıktığına, başta gıda fiyatları olmak üzere hayat pahalılığına dönük

halkın tepkisinin giderek arttığına ve gıda enflasyonunun yüzde 29 ile manşet enflasyonun bile üzerinde olduğuna işaret etti.

Türkiye’de hükümetin geçen ay süper marketlere karşı ‘makul’ olmayan fiyatlar gerekçesiyle soruşturma başlattığını hatırlatan gazete, Erdoğan’ın fiyat artışlarıyla ilgili perakende sektöründeki ‘fırsatçıları’ suçladığını aktardı.

FINANCIAL TIMES

TUESDAY 5 OCTOBER 2021 WORLD BUSINESS NEWSPAPER USA \$2.50 Canada C\$3.00

The rest is history
Where has all our leisure time gone?
SARAH O’CONNOR, PAGE 19

No U-turn
Carmakers commit to the electric revolution — NEW FT SERIES, PAGE 17

Detroit’s comeback
Can the home of Motown shake off the blues? — NOTEBOOK, PAGE 18



Shelf interest
Price rises stir Turks’ unease

Recep Tayyip Erdogan, Turkey’s president, browses the aisles of a super-market in Istanbul.

Last month, inflation in Turkey rose at its fastest rate in two-and-a-half years to hit 19.58 per cent — nearly four times the central bank’s official target.

There is increasing public anger at the high cost of living and particularly food prices, which have accelerated even faster than the annual headline inflation rate to almost 29 per cent in September.

Erdogan, whose government last month launched a probe into supermarket chains’ “unreasonable” food price increases, has blamed rising prices on “opportunists” in the retail sector.

Rates slashed page 3
FT View page 18



Briefing

» **Volvo Cars IPO banks on premium push**
Chinese-owned Volvo Cars has unveiled listing plans as the Swedish manufacturer looks to exploit a rise in luxury sales and growth of electric brand Polestar. — PAGE 6; BIG READ, PAGE 17; LEX, PAGE 20

» **Biden accuses Republicans over debt rift**
The US president has blamed recklessness in the Republican party for the impasse on raising the borrowing limit, warning that the dollar risks losing its global status if the government defaults. — PAGE 2

» **Evergrande frozen as unit sale looms**
The world’s most indebted real estate developer has suspended its shares from trading in Hong Kong as it braced itself for the possible sale of its property management unit. — PAGE 8; RICE WINE TOWN, PAGE 4

» **Airlines adopt 2050 net zero target**
The heavily polluting industry has set itself a challenge as it begins to recover from the crisis caused by Covid-19 in a plan that relies on sustainable aviation fuels. — PAGE 9

ALİŞVERİŞİN TUTARINI SÖZCÜ YAZDI

SÖZCÜ, 26 Eylül 2021’de “Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın alışveriş sepeti ne kadar zamlandı” manşetiyle çıkmış, 29 Eylül 2019’da Kısıklı’daki evinin yakınında açılan Tarım Kredi Kooperatifi satış mağazasından alışveriş yapan Erdoğan’ın aldığı ürünlerin son iki yıldaki fiyat değişimini ortaya koyan haberimizde, “Erdoğan bugün aynı yere gitse fiyatların yüzde 50 ile yüzde 100 arasında arttığını görürdü” ifadesi yer almıştı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, çağrımızdan bir hafta sonra, önceki gün yine aynı markete gitti ve alışveriş yaptı.

Markette yaklaşık yarım saat kalan Erdoğan, iki yıl önceki alışverişinde sadece bisküvi, gofret gibi atıştırmalıklar alırken, bu kez iki alışveriş arabasını doldurdu. Kurutulmuş meyveler, mantı, gevrek, kuruyemiş, şalgam ve meyve suları, çikolata, bisküvi, kurabiye, gofret ve cips alan Erdoğan’ın alışverişinin toplam tutarı da ortaya çıktı.

SÖZCÜ’nün Erdoğan ailesinin kasadayken çekilen görüntülerinde yaptığı incelemeye göre 1002 lira 47 kuruş tutan alışverişin ödemesini Cumhurbaşkanı Erdoğan cüzdanından çıkardığı nakit para ile ödedi. Tarım Kredi Kooperatifi satış mağazasının kasiyeri Erdoğan’a 7.5 lira para üstü verdi.

Özel: Sayıştay raporları yolsuzluk filmi senaryoları gibi

CHP'li Özgür Özel, "Sayıştay raporlarının her biri, yolsuzluk filmi senaryoları gibi. AKP, iktidarı döneminde 192 kez değiştirdiği Kamu İhale Kanunu'nu delmek için istisnaları olağanlaştırmaktadır. Sayıştay raporları, AKP'nin milletin parasını kuralsız harcamak, har vurup harman savurabilmek için her yolu denediğinin belgesidir." dedi.



CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, yaptığı yazılı açıklamada, Sayıştay'ın, kamu idarelerinin etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak çalışması için TBMM adına denetim yaptığını belirterek, Sayıştay'ın 2020 yılına ait raporlarının kamuoyuna açıklandığını ve TBMM Başkanlığı'na sunulduğunu anımsattı.

Özel, açıklamasında şunları kaydetti:

"Sayıştay raporlarının bazı unsurlarının sansüre uğradığı, bazı tespitlerin kamuoyundan gizlendiği yönünde kamuoyunda ciddi şüpheler barındırmakla beraber Sayıştay raporlarına bir bütün halinde baktığımızda, iktidar partisinin devleti yönetirken kanunsuzluğu ve kuralsızlığı bir gelenek haline getirdiği görülmektedir. Sayıştay raporlarının her biri, yolsuzluk filmi senaryoları gibi. AKP, iktidarı döneminde 192 kez değiştirdiği Kamu İhale Kanunu'nu delmek için istisnaları olağanlaştırmaktadır. Sayıştay raporları, AKP'nin milletin parasını kuralsız harcamak, har vurup harman savurabilmek için her yolu denediğinin belgesidir.

"İktidar partisi hukuka uygun davranmıyor"

Örneğin Merkez Bankası, 2020 yılında yaptığı 166 ihalenin 146'sını istisnai yöntemle yaparak istisnaları olağanlaştıran kamu kurumlarının başında gelmektedir. Yine Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, gerekli şartlar oluşturmadığı halde 19,73 milyar TL tutarında 9 işte pazarlık usulünü tercih etmiştir. Adalet ve Kalkınma Partisi'nin ihalelerde hukuka uygun davranmadığının Sayıştay tarafından da tespit edilmesi önemlidir. Sayıştay, bu tür yöntemlere yönelik idarenin zamanlamayı gerekçe göstermesini de yeterli bulmamıştır. Örneğin Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Ramazan ayına yönelik bir ihale için bu istisnayı kullanmasına, Ramazan ayının ne zaman olduğunun bilindiği, yıl başından itibaren ihalelerin planlanmasının mümkün olduğunun altını çizmiş, kanunda yer alan rekabet ilkelerinin ihlal edildiğine açık vurgu yapmıştır. İktidar partisi ve kadroları, ihaleleri yandaşlarına dağıtmak, yakınlarını zenginleştirmek için kanunun arkasından dolanmış, liyakate aykırı alımlar yaparak devlet kadrolarını akrabalarına, eşe, dosta dağıtarak mevzuatı by-pass etmişlerdir.

"Kara delik büyüyor"

AKP Genel Başkanı'nın 'Milletin cebinden 5 kuruş çıkmayacak' diye savunduğu ve övdüğü kamu-özel ortaklığı ile yapılan hazine garantili işlere yönelik Sayıştay raporlarında çarpıcı bulgular bulunmaktadır. Buna göre; 2019 yılından 2020 yılına 114,4 milyar liralık Hazine garantili borç devretmiş, ancak Hazine, 2020 yılı içerisinde 14,8 milyar liralık yeni borca garanti verirken hazine garantili borçlar yıl içerisinde 22 milyar lirası kur farkından kaynaklanacak biçimde 36,9 milyar lira artmıştır. 2021 yılına devreden Hazine garantili borç tutarı 151,3 milyar lira olarak gerçekleşirken bu kara deliğin her geçen yıl büyüyeceği anlaşılmaktadır. İktidar partisinin bu konuda halktan yana değil şirketlerden yana takındığı tutumun hesabının, tarih önünde ve sandıkta sorulacağına olan inancımız tamdır.

"Kanunlardaki ilkelere uyulmuyor"

Sayıştay tarafından tespiti yapılan bazı genel konular arasında, taşınmazların yasaya aykırı olarak pazarlık usulüyle kiraya verilmiş olması, taşınmazların izinsiz kullanımına ilişkin yaptırımların uygulanmaması, kira bedellerinin mevzuata uygun belirlenmediği, ihale kanunlarında yer alan ilkelere uyulmadığı, koşulları oluşmadığı halde pazarlık usulü ile ihale yapıldığı, ihaleyle alınması gereken ihtiyaçların doğrudan temin yoluyla alındığı, kamunun yaptığı ceza, faiz ve tazminat gibi ödemelerin sorumlulara rücu ettirilmediği, araç kiralalarında mevzuata uyulmadığı bulunmaktadır.

İktidarlarının 20'nci yılına girilirken Sülün Osman'a taş çıkarırcasına yolsuzluk ve usulsüzlük için bahaneler üretmekte bir marka haline geldiği görülmektedir. AKP'li bir belediye başkanının 'Millet dünyayı yiyor, biz 5 kişiyi işe aldık, çok görüyorlar' diyerek torpili savunduğu hatırlardan çıkmamalıdır. Millet neler yediğinin, nasıl usulsüzlükler yaptığının örneklerini barındıran bu Sayıştay raporlarındaki tüm tespitlerin, milletin cebindeki bir kör kuruşun takipçisi olacağımızın altını çiziyoruz."

Parayı valizine koyan 23 bin milyarder Ada'ya uçtu

Türkiye'de son yıllarda artan beyin göçünün ardından, son 3 yılda Türkiye'den giden 10 bin milyonerin yanı sıra 13 bin girişimci ve iş insanı olmak üzere 23 bin kişi Türkiye'den göç etti.



Türkiye, yıllardır ciddi şekilde milyoner kaybediyor. 2015 yılında bin Türk milyoner ülkeyi terk ederken, 2016'da bu rakam 6 katına çıkarak 6 bine kadar yükseldi.

Güney Afrika merkezli New World Wealth'in yayınladığı **"Milyoner Göçü"** raporuna göre, 2017'de de devam eden bu süreçle sayı, 6 binlik rakamı korudu. 2018'de 4 bin, 2019'da ise 2 bin 100 milyoner, Türkiye'den ayrıldı.

Dünya'dan Kerim Ülker'in yazısına göre son 3 yılda Türkiye'den giden 10 bin milyonerin yanı sıra 13 bin girişimci ve iş insanı olmak üzere 23 bin kişi Türkiye'den göç etti. Böylece Türkiye, Çin ve Hindistan'ın ardından dünyada en çok milyoner göçüne sahne olan 3'üncü ülke olarak listede yerini aldı.

Türk girişimci ve milyonerlerin göç ettiği ülkeler arasında ise, Portekiz en dikkat çeken ülkelerden biri. Ekim 2012-Ocak 2020 döneminde 8 bin 288 kişiye oturum izni veren Portekiz'e, Türkiye, son yıllarda en fazla göç veren 3 ülkeden biri oldu.

Golden Visa adında uygulanan sistemde, Çin 4 bin 484 vatandaşıyla ilk sırada yer alırken, bu ülkeyi 868 vatandaşıyla Brezilya, 385 vatandaşıyla da Türkiye izledi.

Konut ve minimum 250 bin Euro'luk sermaye yatırımında bulunma şartının olduğu oturum izni programı ile birlikte Portekiz, 5 milyar 37 milyon Euro'luk yatırım aldı.

Karşılığı verilen bu uygulamada, Malta, Yunanistan gibi ülkelerde de Türkler dikkat çeken paya sahip. Bu ülkeler arasında şartların en zor olduğu ülkelerden biri İngiltere. İngiltere'de yapılan bir araştırma, Türklerin ülkeye girmek ve yaşamak için milyonlarca doları gözden çıkardığını ortaya koyuyor. Londra merkezli Spotlight on Corruption adlı kuruluşun yaptığı araştırmaya göre, Türk milyonerler İngiltere'den vize almak için en az 2 milyon sterlini gözden çıkarıyor.

TÜRKLER 9'UNCU SIRADA

Önce, yapılan araştırmanın detaylarından bahsetmekte fayda var. Yapılan araştırmaya göre, İngiltere'de 2008-2020'de toplam 12 bin 649 adet Altın Vize (Golden Visa) verildi. 2008'de başlayan bu uygulamada en fazla altın vize alanlar ise Çinliler oldu.

Çin'deki 4 bin 106 milyoner İngiltere'ye yaptığı yatırımlar karşılığında 4.106 vize aldı. İkinci sırada 2.526 Rus vatandaşı var. Hindistan'dan 692, ABD'den 685, Pakistan'dan 283, Kazakistan'dan da 278 başvuru kabul edildi.

Listenin 7'nci sırasında bulunan Hindistan'dan ise 254 başvuru onaylanırken, Suudi Arabistan 223 altın vize ile 8'inci, Türkiye 221 ile 9'uncu, Mısır ise 206 başvuru ile vize aldı.

Peki TIER 1 adı da verilen bu vizeler için Türk milyonerler ne kadar ödedi? İngiltere'den altın vize almak oldukça pahalı aslında. Altın vize, varlıklı bireylerin Birleşik Krallık'ta kayıtlı şirketlere yatırım yapmaları durumunda Birleşik Krallık'ta yaşama hakkını satın almalarına olanak tanıyor.

KAÇAN PARA 26 MİLYARA KADAR ÇIKIYOR

İngiltere'de 2 milyon sterlinlik yatırım veya devlet tahvili alanlar, 3 yıl boyunca İngiltere'de yaşama hakkına sahip oluyor. 2 milyon sterlin yatırım yapanlar için, 5 sene süre yatırımının devamının sağlanması gerekiyor. 5 milyon sterlin yatırım yapanlar için bu süre üç yıl, 10 milyon sterlinlik yatırım yapanlar için iki yıl.

Yani bir başka deyişle, rapora göre 221 Türk zengini 12 yıl boyunca Ada'ya yaşamak için 442 milyon ile 2.2 milyar pound ödemiş. Bu da bugünkü kurla 5.3 milyar TL ile 26.4 milyar lira arasında değişiyor.

Yıllık ÜFE'de yön aşağı dönüyor gibi...



Alaattin AKTAŞ

05 Ekim 2021 Salı

✓ Üretici fiyatlarında geçen yıl mayısta yüzde 5.5 olan yıllık artış, bu yıl ağustosta yüzde 45.5'le zirveye çıktı ve eylülde geri dönüş yaşandı. Geçen yılın baz etkisiyle bu geri dönüş belirginleşebilir de, faizi indirip kuru artırdığımız için sekteye uğrayabilir de...

✓ Tüketici fiyatları ise adım adım artmaya devam ediyor, yıllık oran yüzde 20'ye dayandı. Yılı OVP'deki yüzde 16.2'lik tahmin düzeyinde kapatmak da, son çeyrekteki artışı yüzde 2.8'de tutmakla mümkün olacak. Tutabilirsek...

Eylül ayı fiyat hareketlerinde pek şaşırtıcı bir yön yok. Özellikle tüketici fiyatlarında. Aylık artış yüzde 1.25 oldu, yıllık oran da yüzde 19.58'e yükseldi.

Üretici fiyatlarında ise yıllık bazda sanki bir geri dönüş başlıyor gibi. Yİ-ÜFE'de eylül ayı artışı yüzde 1.55 ile geçen yılın altında kaldı ve böylece yıllık oran yönünü aşağı çevirdi.

Üretici fiyatlarında yaşanan ralli müthişti doğrusu. Geçen yılın mayısında yüzde 5.53 düzeyinde bulunan yıllık artış, (yanlış değil yıllık artış yüzde 5.53'tü) soluksuz bir yükselişle bu yılın ağustos ayında yüzde 45.52'ye tırmandı. Yıllık oran eylül ayında yüzde 43.96'ya indi.

Üretici fiyatlarındaki yıllık oranın gerilemesi eylül sonrasında da devam edebilir; çünkü geçen yılın son çeyreğinde, özellikle de ekim ve kasım aylarında çok yüksek artışlar yaşanmıştı. Bu oranların yerine daha ılımlı artışların girmesiyle eylül sonundaki yüzde 43.96'lık yıllık artış daha da gerileyebilir; ama bu çok kolay olmaz.

Hatırlatalım; Yİ-ÜFE geçen yıl ekimde yüzde 3.55, kasımda yüzde 4.08, aralıkta yüzde 2.36 artmıştı.

Bizim tahminimiz Yİ-ÜFE'de yıllık artışta zirvenin temmuzda görülüp gerilemenin ağustosta başlayabileceği yönündeydi, bu durum bir aylık gecikmeyle yaşandı.

Düşüşe karşı elden gelen yapılıyor!

Ama bu geri dönüşün devamı çok güçlü bir şekilde gelir mi, bunu zaman gösterecek. Her ne kadar geçen yılın son aylarındaki yüksek gerçekleştirmeler olumlu bir baz oluşturacaksa da, biz adeta ne yapar da bu gelişmeyi sekteye uğratacak adımları atabiliriz diye uğraşıyoruz. Ne yaptığımız açık, politika faizinin yüzde 19'dan yüzde 18'e indirilmesiyle kuru fırlatmış olmak yetmez mi...

Kur sepeti ekim ayının daha ilk dört günlük döneminin ortalamasında eylül ayı ortalamasına göre yüzde 3.2 artmış durumda. Sanayide kullanılan doğalgaza gelen zam; elektrik zammı... Ne yani bunlar üretim maliyetlerini yukarı çekmeyecek mi?

Tüm dikkatimizi TÜFE'ye verip Yİ-ÜFE'deki hareketleri sanki biraz ihmal ediyoruz. Her ne kadar bire bir olmasa da üretici fiyatlarındaki artış dönüp dolaşıp tüketici fiyatlarını etkiliyor.

Üretici ve tüketici fiyatları arasında oluşan ve iki türlü hesaplanan farka bakar mısınız! Baş döndüren bir açılma görüyoruz.

Baz yılları aynı olan iki endeks arasındaki fark yüzde 30'u buldu. İki endekste yıllık artışlar arasındaki fark ise ağustosta 26 puanı aşmıştı, bu fark eylülde 24 puana geriledi.

Üreticideki artış hızı hala yüksek

Yıllık artışın üretici fiyatlarında yönünü aşağı çevirmesi, buna karşılık tüketicide artışın sürmesiyle oluşan 2 puanlık marj daralması yanıltmasın.

Aylık artışta hala üretici fiyatları tüketiciden önde gidiyor. Eylül ayı oranları yüzde 1.55'e yüzde 1.25!

Şimdi tüketici fiyatlarının genel olarak çok yüksek oranda arttığı bir dönemdeyiz. Klasik ekim dönemini yaşayacağız.

Kur artışı bu hızda gitmez ve bir geri dönüş olursa, ağırlıkla bundan kaynaklanmak üzere üretici fiyatları artışı ekimde tüketicide yüzde 2 dolayında beklenen oranın altında kalırsa, yıllıkta eğilim iyice belirginleşir; üretici fiyatlarından tüketiciye olan yansıma iyice kırılır.

Yani tüketici fiyatlarının önümüzdeki dönem nasıl seyredeceğini iyi kötü biliyoruz da buna ek olarak üretici fiyatlarından olumlu ya da olumsuz nasıl bir yansıma olacağını pek kestiremiyoruz. Bu yüzden üretici fiyatlarına biraz daha dikkatli bakmakta yarar var. Ana kaynak orası çünkü...

Yİ-ÜFE ile TÜFE'deki yıllık fark

	Endekslerin farkı Yİ-ÜFE/TÜFE (%)		Yıllık artış farkı Yİ-ÜFE - TÜFE (Puan)	
	2021	2020	2021	2020
Ocak	13,65	3,58	11,19	-3,31
Şubat	14,01	3,71	11,48	-3,11
Mart	17,46	4,02	15,01	-3,36
Nisan	20,53	4,46	18,03	-4,23
Mayıs	24,16	4,65	21,74	-5,86
Haziran	26,68	4,19	25,36	-6,45
Temmuz	27,50	4,65	25,97	-3,43
Ağustos	29,57	6,19	26,27	-0,24
Eylül	29,95	7,95	24,38	2,58
Ekim		9,45		6,31
Kasım		11,35		9,08
Aralık		12,57		10,55

Yüzde 16.2'ye, yüzde 2.8 kaldı

Tüketici fiyatları yılın ilk dokuz ayında yüzde 13 oranında arttı. 2022-2024 dönemine ilişkin orta vadeli programda bu yılın TÜFE artış tahmini yüzde 16.2 olarak yer almıştı. Şu durumda orta vadeli programdaki tahminin tutması için son çeyrekteki toplam artışın yüzde 2.8'de kalması gerekiyor. Geçmiş yıl eğilimlerine bakınca bu pek kolay gerçekleştirilebilir bir oran gibi görünmüyor. Genellikle değişmeyen eğilimdir; fiyatlar yalnızca ekimde yüzde 2 artar. Dolayısıyla son üç ay toplamında yüzde 2.8'de kalmak, bağlı olarak da yılı yüzde 16.2'de kapatmak hiç kolay olmayacak.

İçtenlikle cevap verin; kur düşsün istenmiyor mu?



Şeref OĞUZ

05 Ekim 2021 Salı

İş Bankası Genel Müdürü **Hakan Aran**, 29 Eylül'de Bloomberg HT yayınında kurdaki yükselişin **ihracatçıyı desteklediğine**, ithalatı pahalılaştırdığı için de yurt içindeki **üretimi teşvik ettiğine** işaret ediyor ve “**yüksek kurun bu kapsamda bilinçli bir tercih olduğunu düşünüyorum. Kur düşsün istenmiyor**” diyor.

Kur gerçekten de düşsün istenmiyor mu? **Yüksek kur yüksek enflasyon demek...** Yüksek kur ve enflasyon sarmalında **dönüp duracak mıyız?** Bu bilinçli bir tercih ise sağlam bir **stratejik adımının olması** gerekmez mi? Üretimi teşvik etmek için kur kullanılırken, **üretimin en büyük baltası** da kur olmuyor mu?

İKİ SORU İKİ CEVAP

1-İhracatta istediğimiz rotayı yakaladık mı?

Tedarik zincirindeki değişime bağlı olarak nicelik rotasını yakaladık ama geçici. En büyük alıcı olan Avrupa, Çin'den getirmek yerine sıfır stokla bizde ne var ne yok alıyor. Fakat nitelikli ihracatta ise sürekli geri gidiyoruz, 10 yıl önceki kilogram fiyat 1,5 \$ iken bugün 1.9 \$ düzeyinde...

2-İhracat ekonomideki sorunların ne kadarını çözer?

Ekonominin döviz üretme zaafını gidermede yardımcı olur. Fakat kura rekabetçi demekle rekabet avantajı sağlanmaz. Sonuçta 100 \$'lık ihracatı için 60 \$'lık ithalat yapmak zorundaysan, kuyruğunu ısırın yılanı döner kur.

Birikim yapanlar için yatırım öğretileri

1-Sürekli oradan oraya parayı dolaştırma, hepsi bir yerde dengelenir. **2-Gelenekleri** bir kenara bırakma kesende altın mutlaka bulunsun. **3-Ucuz etin** yahnisi olmaz. Borsada ucuz olan her şeyi sorgula. **4-Ak akçe** kara gün içindir. Kara günlerin için stratejin olsun. **5-Parayı** yönetmek kazanmaktan daha fazla ehillik ister. Parayı

yönetmeyi öğren. **6**-Piyasa algısının seni yönlendirmesine izin verme. **7**-İhtiyacın olmayan her şeyden kurtul. Buna gereksiz yatırımlar dâhil. **8**-Dolandırıcıların şekli değişebilir ama zihniyeti değişmez. Bir defa dolandıran hangi elbise ile gelirse gelsin güvenme. **9**-Neye yatırım yaparsan yap, girişimi yatırım arenan olarak belirle...

ÇEKİRDEK MERKEZİ ZORLAYACAK

Para politikası kararı için bakılan gösterge çekirdek enflasyon **%16,76'dan %16,98'e** çıktı. TCMB oranı düşük diye çekirdeğe yönelmişti fakat çekirdek de yükseliyor.

TÜİK'e göre Eylül 'de sepette **318 maddenin fiyatı** arttı. Böylece fiyatı artan ürün sayısı 2021'de en yüksek seviyesine çıktı. Çekirdek enflasyon; yükseliyor. **Manşet enflasyon 19,58**. Dolar 8,86'da durur mu? **Kurun düşmesini istemezseniz, düşüremezsiniz.**

221 Türk, İngiltere vizesi için milyarlık yatırıma soyundu



KERİM ÜLKER

05 Ekim 2021 Salı

Türkiye, yıllardır ciddi şekilde milyoner göçüne sahne oluyor. 2015 yılında bin Türk milyoner ülkeyi terk ederken, 2016'da bu rakam 6 bine çıktı. Güney Afrika merkezli New World Wealth'in yayınladığı "Milyoner Göçü" raporuna göre, 2017'de de devam eden bu trendle sayı, 6 binlik rakamı korudu. 2018'de 4 bin, 2019'da ise 2 bin 100 milyoner, Türkiye'den ayrıldı.

Son 3 yılda Türkiye'den giden 10 bin milyonerin yanı sıra 13 bin girişimci ve iş insanı olmak üzere 23 bin kişi Türkiye'den göç etti. Böylece Türkiye, Çin ve Hindistan'ın ardından dünyada en çok milyoner kaybeden 3'üncü ülke oldu. Türk girişimci ve milyonerlerin göç ettiği ülkeler arasında ise, Portekiz en dikkat çeken ülkelerden biri. Ekim 2012-Ocak 2020 döneminde 8 bin 288 kişiye oturum izni veren Portekiz'e, Türkiye, son yıllarda en fazla göç veren 3 ülkeden biri oldu.

Golden Visa adında uygulanan sistemde, Çin 4 bin 484 vatandaşıyla ilk sırada yer alırken, bu ülkeyi 868 vatandaşıyla Brezilya, 385 vatandaşıyla da Türkiye izledi. Konut ve minimum 250 bin Euro'luk sermaye yatırımında bulunma şartının olduğu oturum izni programı ile birlikte Portekiz, 5 milyar 37 milyon Euro'luk yatırım aldı.

Yatırım karşılığı verilen bu uygulamada, Malta, Yunanistan gibi ülkelerde de Türkler dikkat çeken paya sahip. Bu ülkeler arasında şartların en zor olduğu ülkelerden biri İngiltere. İngiltere'de yapılan bir araştırma, Türklerin ülkeye girmek ve yaşamak için milyonlarca doları gözden çıkardığını ortaya koyuyor. Londra merkezli Spotlight on Corruption adlı kuruluşun yaptığı araştırmaya göre, Türk milyonerler İngiltere'den vize almak için en az 2 milyon sterlini gözden çıkarıyor.

Türkler 9'uncu sırada

Önce, yapılan araştırmanın detaylarından bahsetmekte fayda var. Yapılan araştırmaya göre, İngiltere'de 2008-2020'de toplam 12 bin 649 adet Altın Vize (Golden Visa) verildi. 2008'de başlayan bu uygulamada en fazla altın vize alanlar ise

Çinliler oldu. Çin'deki 4 bin 106 milyoner İngiltere'ye yaptığı yatırımlar karşılığında 4.106 vize aldı. İkinci sırada 2.526 Rus vatandaşı var. Hindistan'dan 692, ABD'den 685, Pakistan'dan 283, Kazakistan'dan da 278 başvuru kabul edildi. Listenin 7'nci sırasında bulunan Hindistan'dan ise 254 başvuru onaylanırken, Suudi Arabistan 223 altın vize ile 8'inci, Türkiye 221 ile 9'uncu, Mısır ise 206 başvuru ile vize aldı. Peki TIER 1 adı da verilen bu vizeler için Türk milyonerler ne kadar ödedi? İngiltere'den altın vize almak oldukça pahalı aslında. Altın vize, varlıklı bireylerin Birleşik Krallık'ta kayıtlı şirketlere yatırım yapmaları durumunda Birleşik Krallık'ta yaşama hakkını satın almalarına olanak tanıyor.

10 milyon sterline varıyor

İngiltere'de 2 milyon sterlinlik yatırım veya devlet tahvili alanlar, 3 yıl boyunca İngiltere'de yaşama hakkına sahip oluyor. 2 milyon sterlin yatırım yapanlar için, 5 sene süre yatırımının devamının sağlanması gerekiyor. 5 milyon sterlin yatırım yapanlar için bu süre üç yıl, 10 milyon sterlinlik yatırım yapanlar için iki yıl. Yani bir başka deyişle, rapora göre 221 Türk zengini 12 yıl boyunca Ada'ya yaşamak için 442 milyon ile 2.2 milyar pound ödemiş. Bu da bugünkü kurla 5.3 milyar TL ile 26.4 milyar lira arasında değişiyor.



Abdulkadir Selvi

Seçim anketleri neyi gösteriyor, sürpriz var mı?

5 Ekim 2021

CHP, hafta sonu iktidar kampı yaptı.

Meral Akşener, sistem değişmiş gibi başbakanlığa talip oldu. Muhalefet sanki seçimi kazandı, **Kılıçdaroğlu** cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturdu da, şimdiden kabine konuşulmaya başlandı. Ha bir de, Anayasayı değiştirip parlamenter sisteme dönüş var.

Tabii faturayı CHP'ye gönderen kamuoyu araştırma kuruluşlarının yayınladığı sonuçlara inanırsanız **Erdoğan** gidici, AK Parti yakında yüzde 10 barajının altına düşüyor. Muhalefeti iktidarlı günler bekliyor.

Muhalefet de buna inanmış durumda. Sonrası, seçim gecesi yaşanacak olan hayal kırıklığı olacak.

Çünkü bağımsız araştırma kuruluşlarının anketlerinde durum hiç de öyle görünmüyor. **Erdoğan** önde. Bu millet **Erdoğan'**ı seviyor.

Hilmi Daşdemir'in başkanı olduğu Optimar'ın 19-22 Eylül tarihleri arasında 1938 kişi ile yüz yüze anket yöntemiyle yaptığı anket, cumhurbaşkanlığı seçimlerine dönük önemli sonuçlar veriyor. İktidar da muhalefet de kendilerini kandıran ve algı operasyonlarına hizmet eden anketlere inanmak yerine bu iki yılı iyi değerlendirsinler.

ERDOĞAN AÇIK ARA ÖNDE

Cumhurbaşkanlığı seçimiyle ilgili sonuçları paylaşacağım. Ancak dikkatimi çeken bir noktanın altını çizmek istedim. O da hem kararsızların hem de oy kullanmayacağım diyenlerin oranının çok düşük olması. Cumhurbaşkanlığı seçiminde halkın kararını verdiğini gösteriyor.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** yüzde 39.2'yle ilk sırada geliyor.

KILIÇDAROĞLU YÜKSELİŞTE

Onu, 13.6'yla **Mansur Yavaş** takip ediyor. Önceleri ikinci sonraları ise üçüncü sırada **Ekrem İmamoğlu** gelirdi ama son dönemlerde yaptığı hamlelerle üçüncü sıraya yüzde 8.7'yle **Kemal Kılıçdaroğlu** yükseldi. Cumhurbaşkanı adayı olmadığını açıklamasına rağmen **Meral Akşener** yüzde 8.1'le dördüncü sırada. Beşinci sırada ise 7.8'le **Selahattin Demirtaş** geliyor.

İMAMOĞLU İTİRAZIM

Belediye başkanlığında devam edeceğini açıklaması **İmamoğlu**'na yaramamış, yüzde 7'yle altıncı sıraya gerilemesine neden olmuş. **İmamoğlu**, ağustos ayında yüzde 7.1'le üçüncü sırada yer alıyordu. İkinci sırada çıkmasına rağmen **Mansur Yavaş**'ta da bir gerileme var. Bunda **Yavaş** ve **İmamoğlu**'nun belediye başkanlığında devam etmek istediklerine dair açıklamalarının etkisi olabilir. **Mansur Yavaş**, ağustos ayında yüzde 16.1'le yine ikinci sıradaydı. Seçmen tereddütü sevmez. Ama buna rağmen **Ekrem İmamoğlu**'nun **Kılıçdaroğlu**'na göre toplumda karşılığının daha yüksek olduğuna inananlardanım.

GÜL FAKTÖRÜ

Şu günlerde ismi tekrar ısıtılan **Abdullah Gül** ise 0.1'le dokuzuncu sırada yer alıyor. **Abdullah Gül**, en beğendiğiniz siyasetçi anketinde de yüzde 1.4'le sekizinci sıraya girebilmiş.

ERDOĞAN – KILIÇDAROĞLU

Cumhurbaşkanı adaylığında iki isim ön planda olduğu için **Erdoğan** ile **Kılıçdaroğlu**'nun hangi partilerden oy aldıklarına bakmak istiyorum.

Erdoğan, AK Partililerin yüzde 81.9'unun MHP'lilerin yüzde 68.6'sının oyunu alıyor. Ama önemli ölçüde bir Saadet Partisi ve İYİ Parti desteğine de sahip. İYİ Partililerin yüzde 7.8'i, Saadet Partililerin yüzde 33.3'ü **Erdoğan**'a oy vereceğini söylüyor. Kılıçdaroğlu'nun oyu CHP'lilerden ve ikinci sırada MHP'den geliyor. Ama ittifak ortağı İYİ Partililer **Kılıçdaroğlu**'na oy vermiyor.

ERDOĞAN MI KILIÇDAROĞLU MU?

Optimar, cumhurbaşkanlığı seçiminde son turda **Erdoğan** ve **Kılıçdaroğlu** kalsa oyunuzu kime verirsiniz diye sormuş. Ankete katılanların yüzde 41.2'si **Erdoğan**, yüzde 34.7'si **Kılıçdaroğlu** diyor. Ama kararsızların oranı yüzde 24.1'le en yüksek seviyede. Ağustos ayında **Erdoğan** yüzde 47.4, **Kılıçdaroğlu** ise yüzde 31.8'di. Son hamleler **Kılıçdaroğlu**'nu öne çıkarmış gözüküyor.

ERDOĞAN MI İMAMOĞLU MU?

Belediye başkanlığında devam sinyali vermesine rağmen **Erdoğan**'ın karşısında en çok oy alan, ikinci sıradaki aday olarak **Ekrem İmamoğlu** çıkıyor. **Erdoğan** yüzde 42.6 alırken **İmamoğlu**'na yüzde 38.0 oranında bir destek çıkıyor. Kararsızların oranı ise yüzde 19.5'e gerilemiş durumda.

ERDOĞAN MI YAVAŞ MI?

Kararsızların yüzde 18.5'le en düşük olduğu seçenek bu. Ankete katılanların yüzde 42.3'ü **Erdoğan** derken **Mansur Yavaş** diyenlerin oranı yüzde 39.3 çıkıyor.

EN BEĞENDİĞİNİZ SİYASETÇİ

Optimar halkımıza en çok beğendikleri siyasetçileri de sormuş.

Erdoğan yüzde 32.9'la birinci sırada gelirken onu yüzde 16.4'le **Mansur Yavaş** takip ediyor. **Ekrem İmamoğlu** burada üçüncülüğünü korumuş. Yüzde 6.9 alan **İmamoğlu**'nu yüzde 5.5'le **Kılıçdaroğlu** takip ediyor. **Yavaş** ve **İmamoğlu**, **Kılıçdaroğlu**'nun önündeki yerlerini koruyorlar.

Meral Akşener'in yüzde 5.3 aldığı ankette, **Demirtaş** ise 5.0'la altıncı sırada geliyor. MHP lideri **Bahçeli** 4.1'le yedinci sırada.

PARTİLERİN OY ORANI

AK Parti'yi 10'ar puan düşürme başarısını gösteren anketçilerin yürüttüğü algı operasyonu bozulacak ama bağımsız bir kamuoyu araştırma şirketi olan Optimar'ın araştırmasındaki sonuçlar farklı.

Kararsızlar dağıtıldığı taktirde AK parti yüzde 39 çıkarken CHP'nin oy oranı yüzde 24 çıkıyor. Dağcılar, Everest'in tepesine tırmadı ama CHP bir türlü yüzde 25'in üstüne çıkamıyor.

İYİ PARTİ-MHP KONUSU

MHP'nin yüzde 10.9 çıktığı ankette İYİ Parti yüzde 9.9 oranında çıkıyor. Optimar anketlerinde İYİ Parti'yle ilgili sonuçlara itirazımı biliyorsunuz. Abartıldığı kadar değil ama İYİ Parti kısmen bir yükselişte. Ama MHP konusu da önemli. Her seçim öncesinde MHP baraj altında gösterilir seçim yapılır MHP yüzde 10'un üzerinde çıkar ama kimse çıkıp yanılmışız demez. Seçim sürecine girildi, MHP üzerinde yine aynı anket oyunu oynanıyor. Hakkında kapatma davası açılan HDP'nin oy oranı ise yüzde 9.1 çıkıyor.

EKONOMİ PARTİSİ NE DURUMDA?

Her defasında ekonomiye ilişkin verileri de paylaşıyorum. Partilerin oy oranını verirken seçim sonuçlarında etkili olacağına inandığım Ekonomi Partisi'nin oranını vermemek olmaz.

Türkiye'nin en önemli sorunu nedir, diye sorulduğunda yüzde 43.5'le ekonomi açık ara birinci çıkmış. Onu, yüzde 13.1'le işsizlik takip ediyor. Normalleşme sürecine geçilmesiyle birlikte koronavirüs yüzde 12.1 alarak üçüncü sıraya gerilemiş. Ekonomi ile işsizliği topladığımızda ise 56.6 ediyor.

Muhalefetin tümünün oyu, toplansanız bu kadar etmiyor. O nedenle 2023 seçimlerinde AK Parti'nin rakibi muhalefet değil, ekonomi partisi diyorum. Geçen seçimlerde domates, biber ve soğandı. Bu kez de gıda fiyatlarındaki artış gündemde. Zaten **Erdoğan**'ın da 2023 seçimlerinde birinci önceliğinin ekonomi olduğu anlaşılıyor. Hayat pahalılığı ile mücadele başarılı olursa 'tencere partisi'nin kazandırmayacağı seçim yok.

KİM ÇÖZER?

Çünkü bu sorunun bir alt başlığı var. Bu sorunu sizce hangi parti çözer denildiğinde yüzde 29'la AK parti birinci sırada geliyor. Onu yüzde 23.7'yle CHP takip ediyor.



Esfender KORKMAZ

İktidar halktan enflasyon vergisi alıyor

4 Ekim 2021 Pazartesi

Tüketici Fiyatları Endeksi, Eylül ayında da arttı ve yüzde 19,58 oldu. Eğer fiyatlarda şok düşüşler olmazsa, normal şartlarda 2021 yıl sonu enflasyonu da bu seviyede çıkar. Çünkü Eylül'de yıllık Yİ-ÜFE de yüzde 43,96 oldu. Yİ-ÜFE maliyet artışlarını gösteriyor. Türkiye'de oligopol piyasa şartları içinde, bu maliyet artışları perakendeye daha kolay yansıtılıyor.

Öte yandan, gıda, enerji fiyatlarının çıkarılması ile hesaplanan yıllık çekirdek enflasyon da geçen sene Eylül'de 11,32 idi bu sene 16,98 oldu. Çekirdek enflasyon bir yerde kronik-yapısal enflasyon seyrini (trendini) gösterir. Demek ki bu trend artış yönündedir.

O zaman 2021 yıl sonu TÜFE oranı da ya artacak veya yaklaşık sabit seyredecektir.

EYLÜL AYI AYLIK VE YILLIK ENFLASYON		
TÜFE	2020	2021
EYLÜL AYLIK	0,97	1,25
YILLIK	11,75	19,58
12 AYLIK ORTALAMA	11,47	16,42
GIDA YILLIK	14,95	28,79
ÇEKİRDEK ENFLASYON YILLIK	11,32	16,98
Yİ-ÜFE		
EYLÜL AYLIK	2,65	1,55
YILLIK	14,33	43,96
ARA MALI YILLIK	17,91	51,62
ENERJİ YILLIK	-4,23	63,38

1. Bugünkü iktidar enflasyonu da kullanıyor:

Türkiye daha yüksek enflasyonlar da gördü. Ancak bugünkü iktidar enflasyonu da kullanıyor. Bu yolla halktan gizli vergi alıyor.

* Eylül enflasyonunda gıda fiyatları TÜFE'den daha yüksek oranda artarak yüzde 28,79 oldu. Gıdanın TÜİK-TÜFE sepeti içindeki payı yüzde 25,94'tür. Bu şartlarda gıda fiyatlarının, yüzde 19,58 olan yıllık TÜFE'ye katkısı 7,4 puandır.

* Gerçekte, işçi, memur ve yoksul kesimin harcama sepeti içindeki gıdanın payı daha yüksek, yüzde 40'tır. Bu kesimin harcama sepeti içinde yer alan diğer kalemlerin TÜFE'ye katkı payını aynı oranda düşürdüğümüzü varsayarsak, gıdanın TÜFE'ye katkı payı 11,5 puan olacaktır.

* Arada 4,1 puan fark var. Demek ki mutfak enflasyonu yüzde 23,68'dir. Maaş ve ücretler yıllık TÜFE 19,58 oranında artırıldığı için, işçi ve memurun cebinden hükümet gizli vergi olarak, 4,1 yüzde puan kadar enflasyon vergisi almış oluyor.

* İşçi ve memur için TÜİK'in ayrıca geçinme endeksi yapması ve maaş ve ücretlerin bu endekse göre artırılması gerekir.

2. Siyasi iktidar her zaman nominal faizleri kullanarak faiz serabı yaratıyor. Basın da bu yanıla destek vererek, Türkiye'yi dünyanın en yüksek faizi olan ülkeler içinde gösteriyor. Gerçekte ise Türkiye'de reel faizler yüksek değil, tersine eksi değerde ve düşüktür.

Söz gelimi Merkez Bankası Gösterge Faizi yüzde 18, Eylül ayı TÜFE oranı yüzde 19,58 olunca, reel faiz oranı eksi 1,05 demektir.

3. Türkiye İstatistik Kurumu her ay finansal yatırım araçlarının enflasyonun etkisi giderilmiş reel getiri oranlarını açıklıyor. En son Ağustos ayını açıkladı. Bu aya göre mevduatın brüt reel getiri oranı eksi 8,29 oldu. Yani 2020 Ağustos ayında bankaya 100 TL yatıranın bu 100 lirasını enflasyon aşındırdı ve 100 liralık mevduatı bir yıl sonra 2021 Ağustos ayında satın alma gücü olarak 91,71 liraya geriledi.

Bankalar bu parayı daha yüksek faizden verdikleri için kâr ettiler. Böylece mevduat sahibinden bankalara her 100 lira için 8,29 lira gelir transfer edildi. Yani bankalar da halktan enflasyon vergisi aldı.

İktidar bankalar zora düşmesin diye bunu bilerek yapıyor. Çünkü bankalar zora düşerse kriz olur. Oysa ki enflasyonun maliyeti topluma sosyalle edilirse, halk yoksullaşır ancak etkisi daha uzun zamanda ortaya çıkar. Bugün halkın yoksullaşmasının temel nedenlerinden birisi AKP iktidarının bu politikasıdır.

4. Yine Ağustos ayında TÜİK, Devlet İç Borçlanma senetlerinde reel getiri oranını da eksi 10,54 olarak açıkladı. Elbette ikinci el satışlar bu hesaba girmez. Ancak devlet aldığı her 100 liranın reel olarak 10,54 lirasını gizli vergi olarak alıyor.

Bu durumda kamu-özel iş birliği yatırımları için neden devlet eksi faiz vererek borçlanıp kendisi yaptırmıyor da, hem kendisi kefil olarak özel sektöre dolar garantili yaptırıyor? Elbette bu şartlarda Kamu-özel iş birliği yoluyla yapılan yatırımlar bu topluma daha büyük maliyet yükleyecektir. Neden?

Bu nedenleri artık toplum vicdanı kabul etmiyor ve tepki doğuyor.



İbrahim Kahveci

Yersen... beyaz peynir!

Türkiye İstatistik Kurumu -TÜİK, dün açıkladığı fiyat artışı verilerine göre Türkiye’de öyle büyütülecek bir enflasyon sorunun olmadığını ilan etti.

Yıllık fiyat artışı %19,58 ama daha üç yıl önce, 2018 Eylül ayında bu oran %24,52 düzeyindeydi.

Üç yıl önce fahiş fiyat artışını sorun olarak görmeyen Merkezi Yönetim ya da Ankara, acaba şimdi neden fahiş fiyat artışını kabullendi? Neden acele market açmayı düşündüklerini açıkladı?

Bugün içecek hariç gıda enflasyonu %29,48 ama üç yıl önce de gıda enflasyonu %28,55 düzeyindeydi.

Son 4 yıllık toplamda ülkemizde genel enflasyon yüzde 81,81 oldu ama aynı dönemde gıda enflasyonu da yüzde 109,45’e dayandı. Kısaca sorun genel enflasyondan ziyade gıda enflasyonunda yaşanıyor.

Yani Milletin boğaz derdi büyüdü. (Kanal İstanbul değil elbette)

Bakınız Eylül 2017-Eylül 2021 arasında ekmek fiyatı tam iki kat artış gösterdi. Diyeceksiniz ki, aynı dönemde asgari ücrete de yüzde 100 zam yapıldı. 2017 yılında 1.404 lira olan asgari ücret bugün 2.825 liraya yükseldi.

Ekmek fiyatı asgari ücret ile aynı düzeyde artmış olsa bile mesela süt, peynir ve yumurta fiyatından oluşan sepet fiyatı yüzde 135,6 artış gösterdi. Meyveler yüzde 118,64 ve sebzeler de yüzde 129,90 artış yaşadı.

Şimdi bir başka açıdan bakalım.

Gıda sektöründe en yüksek tüketim oranı yüzde 2,4745 ile ekmek yer alıyor. Buna toplamında yüzde 4,1375 ile etleri ekleyebiliriz. Bu ürünleri ise yumurta, beyaz peynir, domates, ayçiçek yağı ve süt izlemektedir.

Son bir yılda ekmek fiyatı yüzde 26,7 artış gösterirken son 1 ayda da yüzde 3,14 artış yaşandı. Et fiyatlarında da son bir yılda yüzde 33,06 artış yaşandığını not düşelim.

Şimdi gelelim bir başka noktaya...

Son 1 yılda süt fiyatları yüzde 34,2 artarken yoğurt fiyatları da yüzde 34,7 artış gösterdi. Ama **ne hikmetse süt ve yoğurt fiyatlarındaki artış peynir fiyatlarına yansımadi.**

Bakın bu yansımayı sadece beyaz peynirde oluyor. Örneğin kaşar peynirde de fiyatlar yüzde 33,7 artarken, tulum peynirde yüzde 21,5 ve krem peynirde de yüzde 29,1 fiyatlar artıyor.

Ama beyaz peynirde her nedense artmıyor.

Neden acaba?

Sizce de beyaz peynir fiyatı artışında hammadde olarak süt fiyatları etkili mi olmadı? Ya da başka nedenler mi?

Aslında TÜİK'in enflasyon hesabında sıkça benzer soru işaretleri oluşturan kalemlere rastlıyoruz. Son 4-5 yıldır nerede ise sürekli bu ve benzeri bir çelişkiyi yazıyoruz.

Bu sefer de beyaz peynir çıktı.

Bu hesapları neden yapıyor, neden ince detaylara bakıyoruz?

Bunu bir örnek ile izah edelim: 2018-2019 yıllarında sigara ağırlığı giderek düştü. Ve bu ağırlık düşüncü 2019 yılında sigaraya büyük zam geldi. Ardından sigara ağırlığı yeniden iki yıl arttı.

Eğer sigara ağırlığı eski düzeyde olsaydı enflasyonda 0,71 puanlık daha fazla artış olacaktı. Ama bu ağırlık düştüğü için enflasyon 0,71 puan daha düşük çıktı.

Ücretler belirlenirken enflasyon elbette dikkate alınıyor. İşte sadece bu sigara olayından büyün milletin ücretinin yaklaşık yüzde 0,71'i alınmış oldu.

Yılda 3 bin lira maaş alıyorsanız mesela bu maaşın yüzde 0,71'i olan 21 liranız sizden alınmış demektir. Bunu 12 aya vurduğunuzda 250 liranız sadece sigara hesabındaki değişimden dolayı sizin gelirinizden düşülmüş olduğunu söyleyebiliriz.

05.10.2021

İşte bütün bu nedenlerden dolayı açıklanan enflasyon ile hissedilen enflasyon farkı giderek açılmaktadır.

Ücretliler gerçek gelire ulaşamazken, fiyatlarda da gösterilen resmi rakamların çok daha üzerinde artışlar yaşanmaktadır.

Şimdi asıl soruyu sorarak bitirelim: Bizler acaba bu gizli gelir kayıplarını ortaya çıkartarak topluma mı hizmet etmiş oluyoruz, yoksa iktidara karşı hainlik mi yapmış oluyoruz...

Lütfen bunun cevabını kendi geliriniz üzerinden raf fiyatlarına bakarak verir misiniz?



05 Ekim 2021, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Türk-Yunan Savaşı olur mu?

Yunanistan ve Kıbrıs Rum Kesimi Türkiye'nin Ege ve Akdeniz'deki haklarını yok sayan davranışlarda bulundukça aklımıza hep 1982'deki Falkland Savaşı geliyor. İngiltere'ye ait olan Falkland adalarına o dönemde Arjantin'e egemen olan cunta göz dikmişti. Bu adalara bitişik iki küçük adaya Arjantin müdahale edince İngiltere başbakanı Margaret Thatcher savaş kararı aldı. Binlerce mil uzaktaki Falkland'a doğru İngiliz donanması yola çıktı. Sonuçta iki tarafta büyük kayıplar verdi ama Falkland İngilizler'in olarak kaldı. Arjantin'de ise cunta devrildi ve yerine demokratik seçimle siviller geldi.

Türkiye ile Yunanistan veya Kıbrıs Rum kesimi arasında Falkland savaşına benzer bir savaş olur mu?
Neden olmasın?

1974'teki Kıbrıs Barış Harekâtı'nda Türkiye'nin bir savaş gemisi isabet alıp batmıştı. Ama sonra anlaşıldı ki bu gemiyi bizim uçaklarımız yanlışlıkla vurmuş. Şu andaki durumu değerlendirdiğinizde özellikle Amerika'nın ve Fransa'nın, Yunanistan'ı Türkiye'ye karşı tahrik ettiğini açıkça görüyorsunuz. Bu arada fanatik Yunanlılar da Türk-Yunan ilişkilerini gerginleştirmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Gerçi Yunan Başbakanı Miçotakis, Türkiye'ye karşı bir askeri harekâta kesinlikle taraftar olmadığını defalarca söyledi. **Ancak Ege'deki adalarda silah yığınağı yapıldığı ve bunların bazılarının doğrudan Türkiye'yi hedef aldığı ortadadır.** Bu durumda Türkiye'nin Yunanistan'dan daha akıllıca davranması gerekiyor. Çünkü bir askeri karşılaşma ile Yunanistan'ın perişan olacağı kesindir. Ama bu arada Türkiye de mutlaka zarar görür. Nitekim Falkland Savaşı'nda galip gelen İngiltere'nin dört gemisi batmış 20'ye yakın uçak ve helikopteri düşmüş ve bu arada 170 İngiliz askeri ölmüştü. Yani herkese fayda sağlayacak hayırlı bir savaş yoktur. Dilerim Yunanlılar ve Kıbrıs Rumları bu evrensel gerçekleri görürler, ayrıca geçmişte yaşanan Türk-Yunan sıcak çatışmalarının kimlere ve nelere mal olduklarını hatırlarlar. **Türkiye her türlü tecavüzü giderecek güce sahiptir ama aynı Türkiye barışın egemen olması için yapılması gereken her şeyi de yapmaktadır.** Keşke Yunanistan'ın ve Kıbrıs Rumları'nın ağabeyleri olan ABD ile Fransa akıllı davranmayı seçseler ve Yunanistan'ı kötü bir oyuncak olmak konumundan çıkartsalar.